

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

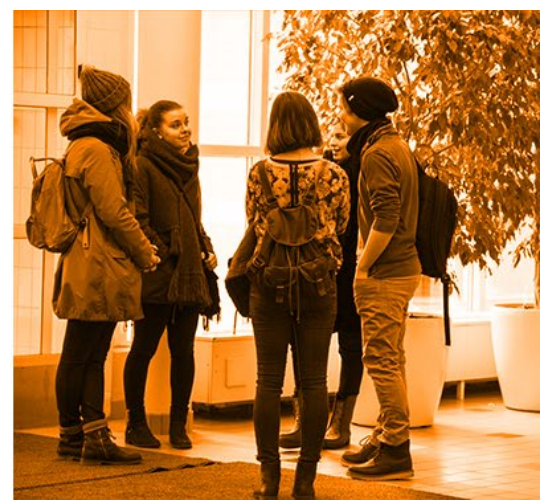
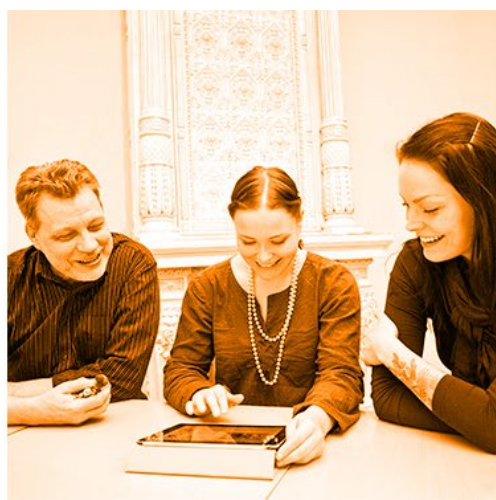
Tämä on rinnakkaistallenne.

This is a self-archived version of the original article.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä /

To cite this article:

S[| ^ @ æ ^ } ÉT æþ (2019). Úæ|äč Á ^ [| ä | ^ Á ä @ | ^ Á æ ä ^ ÉæÁ
 \ ^ | ç ^ | ä ê @ 4 ä ä Á ä ä ç æ [\ ^ ä ^ æ È P ^ [| ä [ç 4 G2019, 1Í. Fİ. Ù ^ [{ ^ } Á
 Þ ^ [| ä [• ^ ^ | æ

Sallittu nuorille miehille: taide- ja kulttuurilähtöisiä toimintakokeiluja

Teksti: Marjo Kolehmainen

Yhteiskunnan ahtaissa sukupuolinormeissa on vakiintuneita nuorten miesten toiminnaksi miellettyjä myyttejä. Nuorille miehille sopivaksi tekemiseksi mielletään fyysiset suoritukset ja äänekäs mekastaminen, harrastuksina urheilulliset joukkuelajit. Nykyinen miehuuden liikkumavara on kapea ja pinttynyt rooli- ja taidelajien avulla. Mitä siitä seuraa? Kapeakatseinen sukupuolijajottelu aiheuttaa yksinäisyyttä, ulkopuolelle jäämistä ja koulutuksen keskeytymistä. Pojat rämpivät PISA-tuloksissa pohjamudissa. Mitä pojille on tapahtumassa?

Nuorisotyössä on mahdollisuus ravistella normeja ja vaikuttaa syrjäytymistä aiheuttaviin tekijöihin kuten sosiaalisten taitojen puutteeseen. Nuoret miehet tarvitsevat mahdollisuuksia moninaisempaan, avoimempaan ja vapaampaan ajatteluun. Nuorisotyön kasvatusvastuuseen kuuluu sukupuolinormien purkaminen esimerkiksi harrastustoiminnan kautta. Perinteisissä poikanormeissa nuoret miehet eivät harrasta kulttuuria tai taidelajeja. Yksi keino on edistää ja lisätä nuorten miesten oikeutta ja mahdollisuutta kulttuuri- ja taidelähtöisiin harrastuksiin, joissa mahdollistuu tunteiden ilmaiseminen, tunnistaminen ja itsetutkiskelu.

Ilmaislippu omannäköiseen taide- ja kulttuurimatkaan

Olen seurannut vajaan vuoden verran toimintakokeiluja, joissa on perehdytty syvällisemmin nuorten miesten sielunmaisemaa ja pureuduttu miesmyytin normien rikkomiseen. Nuorille 15- 29 -vuotiaille miehille on tarjottu mahdollisuutta omannäköiseen taide- ja kulttuurimatkaan. Toiminnan markkinoinnin kärkenä on ollut nuorille miehille harrastuksen tarjoaminen: mielekäs tekeminen, kokemukset ja mukava porukka. Markkinoinnissa oli mainittu taide- ja kulttuurikokeilut tai taidelaji. Ryhmiin osallistumiseen ei edellytetty taito- tai osaamistasoa. Toiminta on ollut ilmaista. Nuorten ohjautumisessa tehtiin yhteistyötä etsivän nuorisotyön ja muiden nuorten työ- ja opiskeluvalmiuksia tukevien palveluiden kanssa. Tutulla aikuisella on ollut iso merkitys nuoren rohkaisemiseksi toimintaan. Ryhmäkokeilut on toteutettu Jyväskylässä ja Turussa.

Tarinankerrontaa, matalakiipeilyä ja puistokulttuurissa tasapainoilua

Turussa toimi Lounattaren Kerttu Lehdon ohjaama larp-ryhmä. Larppauksessa sukkellettiin liveroolipelaamiseen. Larppaus tarjosi roolipelaamisen lisäksi mahdollisuuksia tarinankerrontaan ja improvisaationäyttelemiseen. Mukana olevat nuoret miehet saivat kokemusta myös tapahtumatuotannosta, taiteellisesta työstä, omien rajojen testauksesta ja uuden yrittämisestä. Toiminta huipentui ryhmän nuorten luomaan peliin, jonka nimi oli Koira joka häntäänsä puri.

Boulderointi -ryhmä Bouldertehtaalla tarjosi nuorille miehille moniulotteista itsensä kehittämistä. Boulder-kiipeily on matalakiipeilyä ilman varmistusvälineitä. Kiipeilytyylin löytäminen on oman identiteetin tutkiskelua: ensin kokeillaan rajoja ja sitten hahmotellaan rajojen kautta omia piirteitä, persoonaa ja mieltymyksiä. Kiipeily on yksilösuorittamisesta huolimatta hyvin yhteisöllinen laji. Lajille on tyypillistä vahva tsemppikulttuuri.

Boulderoinnin tapaa släkkäyksessä toteutuu harrastajalähtöinen ja mentori-kisälli -tyyppinen kehitysmalli, ryhmätsemppi sekä sosiaalisen median mahdollistama suoritusten jakaminen lajin edistämiseksi. Ryhmä nuoria miehiä viritti ohjaajansa yhteisöpedagogiopiskelija Sanna Miettisen johdolla liinan puistoihin ja syventyi puistokulttuurille tyypilliseen tämän hetken muotilajiin, släkkäykseen eli tasapainoliinaharjoitteluun tai löysäliinailuun. Släkkäyksen yhtymäkohdat ovat vuorikiipeilyssä, mutta lajin lähin vertailukohta löytyy toisesta tempuilun maailmasta, sirkuksesta. Lajin haastekäyrä on pitkä ja laaja-alainen. Nauhan päällä on avautunut pojille uudenlainen maailma, jonka tutkailu jatkuu omatoimisesti harrastuksen parissa.

Yhteisen matkan veljeyttä ja heimoutta

Jyväskylässä aloitti syksyllä 2018 ryhmämuotoinen nuorisoteatteritoiminta nuorille miehille, jonka toteuttaa Kulttuuriyhdistys Väristys ja ohjaajana toimii Sauli Yksjärvi. Ryhmälähtöinen teatteri tapahtuu ryhmän ehdoilla, jossa keskiössä on ryhmä ja sen peilaama ajatusmaailma. Parhaimmillaan ryhmä voi saada kokemuksia sellaisten roolien näyttelemisestä, jotka auttavat ymmärtämään omaa identiteettiä ja persoonaa. Draamaprosessin avulla voi esimerkiksi kokeilla toimimista tilanteissa, jotka tuntuvat haastavilta. Tilanteessa voi näytellä roolin turvin itse tai nähdä toisen näyttelevän hahmoa, johon samaistuminen tuntuu vaikealta. Toukokuussa nähtiin Linja 0.7s -esityksen ensi-ilta, joka oli Siperian Herrasmiesteatterin ensimmäisen esitys. Lisää on luvassa.

A-Men porukasta heimoutui Katulähetyksen Nuortentalo Katutason toiminnallinen kulttuuriryhmä, joka ei ollut mikään kummajainen, vaan antoi mahdollisuuksia miehille vapaampaa ja moninaisempaan ajatteluun yhdessä tekemisen kautta. Ohjaajat suunnittelivat toiminnan miesten toiveiden, osaamisen ja vahvuuksien pohjalta. Soveltavien taide- ja kulttuurimenetelmien käyttäminen mahdollisti uusien asioiden kokeilemista ja taitojen oppimista. Tekemisen kautta itsensä ilmaiseminen on ollut miehille helpompaa. Ryhmässä on esimerkiksi mustemaalattu, tehty neulanreikävalokuvausta, maalattu seinämaalauksia ja kokeiltu valotaiteen tekemistä.

Jyvälän Setlementin Höntsäillään -ryhmällä oli samansuuntainen kokeileva toimintalogiikka, jossa keskiössä oli tekemisen ohella näkemisen ja kohtaamisen merkitys.

Muuttuneet miehet?

Valtaosaa osallistuneista nuorista miehistä ei kiinnostanut ns. perinteiset kulttuuriharrastukset kuten museoissa käyminen. Osallistuneilla miehillä ei ollut ongelma olla ”kulttuuriryhmässä”, kun ovat itse päässeet tekemään ja luomaan uutta. Nuorten miesten käsitykset kulttuuriharrastuksista ovat laajentuneet, ja pinttyneet käsitykset ovat romuttuneet. Toiminnassa merkityksellisintä ovat olleet syntyneet ystävyysuhteet ja hyväksyvä ilmapiiri, mitkä ovat vaikuttaneet emotionaalisen yksinäisyyden kokemukseen. Ryhmät ovat olleet miehille mahdollisuuksien alusta vuorovaikutukselle, tunteiden peilaamiselle ja kokemusten syntymiselle. Useimmat ovat innostuneet jatkamaan harrastusta. Allekirjoitan Siperian Herrasmiesteatterin ohjaajan Yksjärven ajatuksen: Jos harrastus luo sellainen tilan, jossa nuori mies uskaltaa entistä enemmän ilmaista itseään, niin se jo itsessään auttaa purkamaan syrjäytymistä, rooliodotuksia ja niiden alle jäämistä.

Faktat:

Miesten vuoro 1.9.2018–31.12.2019

- Yhteistyökumppaneiden kanssa toteutetut toimintakokeilut ovat olleet Humanistisen ammattikorkeakoulun Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuriyksikön rahoittamaa Miesten vuoro -hankkeen toimintaa.

- Tavoitteena on ollut edistää nuorten miesten sosiaalisia taitoja, toimijuutta elämässään ja yhteiskunnassa sekä innostaa omaehtoisen taide- ja kulttuurisisältöjen tuottamiseen.

- Kohderyhmänä ovat olleet 15–29 -vuotiaat nuoret miehet, jotka hyötyvät toiminnan tavoitteiden vahvistumisesta elämässään tai ovat esimerkiksi vailla koulutus- ja työpaikkaa tai harrastusta.

www.miestenvuoro.humak.fi